

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sádkényi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedéssel szemben.

HIRDETMEÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap szelemi részét illető
minden köslemények ide intézendők.

Hírmegtelen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENÖR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben háshoz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért küön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopettisorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglalt
ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Kedd, Oktober 25

208. szám.

Az 1888. évi állami költségvetés.

II.

A benyomás, melyet Tisza Kálmán pénzügyi exposeja a képviselőházban keltett s mely a „Pester Correspondenz“ tegnapi számának ábrázolásában híven tükröződött, mély és tartós. De a közvéleményt is élénken meglepte Magyarország legnagyobb államférfiának debutje oly téren, mely Tiszára nézve néhány hó előtt még egészen távoltekvő volt és a hírlapok ez általános élénk érdeklődésnek, a nyert mély és tartós benyomásnak látható alakot adnak, a mennyiben a parlament tegnapi eseményének egész hasábokat szentelnek.

Politikai ellenzéki pártoktól, különösen ott, hol mint nálunk is, az ellenzék inkább személyi jelleget öltött, nem várható, hogy legnagyobb elefelmüknek legfontosabb államférfiúi nyilatkozatával, melyen a testbe vágó actiójával megelégedetteknek, vagy attól épen elbájoztaknak mutatkozzanak: mindazonáltal az ellenzéki lapoknak a Tisza-féle exposéknak szánt cikkein, bármennyire meg vannak is azok sózva és borsozva az ideiglenes pénzügyminiszter műkedvelőségére tett czélzásokkal és az utolsó évek költségvetési tapasztalataira tett keserű utalásokkal, a gyönyör és a megelégedés egy bizonyos érzete villan keresztül a felett, hogy Tisza pénzügyminiszter orvoslási programjában az egyes adók emelését teljesen kihagyja combinatióból. Legyen nekik a gyönyör szívesen megadva és az elismerés csak becstülettükre válik.

Nincs magyar politikus, a ki ha még oly égi becsvágygyal volna is telve, politikai szenvedélyességtől és ellenzéki elkeseredettségtől a vakságig exaltált lenne is, a hazafiaság és igazságosság érzetét, melyek vele születtek és szívében együtt laknak, valaha megtagadni képes

lenne: ha jó, az országnak hasznos eselekedtet lát végezni, azt dicsérnie kell.

E fényes tünemény mindenesetre, egészen váratlanul jutott a Tisza-exposé felszínére. Nagyváradai választói előtt tartott beszédjében kijelentette ugyan Tisza, hogy orvoslási művének alapjai közül az egyenes adók emelését kizárja, de hozzá tette, hogy ha annyira jutottunk, hogy a deficit utolsó maradványainak kiküszöbölése végett kell eszközöket keresnünk, nem fog vizsariadni az egyenes adókat még egyszer utóljára igénybe venni és az államháztartásban az egyensúly teljes és maradandó helyreállítása végett a még szükséges 2—3 milliót így ki édesgetni. És Tisza Kálmán a legnehezebben, mert közvetlen nyomó adócsavar ezen megszorításáról most lemond s egész orvoslási tervét kizárólag a közvetett adók jobb és szigorubb kihallgatásának alapjára építi. Egyenesen kimondva Tisza Kálmán oly nyilvánvalólag bizonyítja be, hogy többet megtart mint ígér, hogy a a bizalmat ébresztő benyomás elől, melyet pénzügyminiszteri fellépése, józan, nyílt, minden figyelemre méltó tényezővel számoló számítása szükségképpen előidéz, egészen még az ellenzék sem zárkozhatik el. Hogy az 1888-diki költségvetésben a közvetlen adók közt a legfontosabb és legelőkelőbb, a földadó alacsonyabban van fölvéve, mint a hogy a f. évre megszavaztatott, az a nagy orvoslási kombináció bizalomra méltó volt, a jóltevő összbenyomást csak erősítheti és emelheti.

(Pester Correspondenz.)

Társadalmi rangkorság.

(T.) Társadalmunk beteg, ez tény, és hogy a politika nem gyógyszer, az bizonyos; sőt ellenkezőleg: a politika egy igen veszedelmes kuruzsoló, mely a betegséget, a demoralizációt csak terjeszti. Mert az emberiséget nem képes

kielégíteni, hát az emberiségből annyit amennyit megveszteget és ezek által a megvesztegetettek által uralkodik széles-e világon mindenütt. A társadalmat tehát nem gyógyítja, hanem mérgezi az által, hogy egy kicsiny részét lekenyerezi, a le nem kenyerezettekben csak az irigységet szítja, a mely irigység aztán ha kitor és hangot adhat, nem emberi hang többé, hanem üvöltés. Vérdermesztő üvöltés, mint mikor az erősebb farkas prédára kap és élvezi, de nincs annyija hogy a gyengébbnek is juttathasson. A gyengébb akkor farkára ül, felnyújtja a nyakát, s vadállati panaszával messze betüvölti a vidéket. És ez az üvöltés megboroztatja a hallgatók vérért.

Ily üvöltést hallat most a nem hivatalos francia sajtó, és ily üvöltést követ el napjainkban minden nemzetiségű nem hivatalos sajtó, ha „ad captam“ szert tehet valamire, ami irigységének kifejezésére alkalmas ad. Mert hogy az a hang, melyet ilyenkor a nem hivatalos sajtó használ, sem nem a humanitás, sem nem ez erkölcsi megbotránkozás kifolyása, azal árulja el, hogy rögtön „husos fazék“ kérdést, rögtön politikát csinál belőle. Minél kevesebbet foglalkozik magával a tárggyal, hanem annál többet a tárgy politikai nuanceival, s minden igyekezetét arra fekteti, hogy ne magát a testtet, hanem a kormányzást fesse feketére, az az: megragadja az alkalmat, hogy a „husos fazekakhoz“ vezető utat, saját számára egyengesse.

Ezt nevezik mai napság „politikai küzdelemnek“, s körülbelül, ez volt a politikai küzdelem lényege minden időben, s a különbség, a régi és mai politikai küzdelem közt csak az: Hogy régente nem volt ennyire kiterjedve: a naponta szaporodó kenyérintelligencia által nem volt ennyire igénybe véve, s csak is bizonyos osztályok gyakorolták. Beütött aztan, nem a társadalmi, hanem a politikai egyenlőség és politikussá ava-

tott minden embert. Mert hiszen a társadalmi osztálykülönbség soha sem volt nagyobb mint most; amyi osztály soha sem választotta el a társadalmat egymástól, mint amennyi elválasztja most is mert azt a társadalmi osztálykülönbséget csak is politikai rang fokozás útján lehet kiegyenlíteni, ez után kapkod minden ember. Ha már más egyebet nem bír szerezni a politikai téren (amilyen minden, czímmel járó hivatal) hát legalább üres czímet vagy érdemrendet keres. Aki aztán ilyet nem kap, vagy nincs rá kilátása hogy kapjon, sem olyan hivatalnok apával, testvérel, rokonnal, sógorkomával, barátal vagy ismerőssel, aki reá nyomást gyakoroljon, nem bír: az aztán léssen irigységből, ellenzéki.

Ez a mai társadalom képe széles e világon. A husos fazekakat féltő, és a husos fazekakat irigylők pártja, az az: politikai vérmérgezés. Politikai gyógykezelés, más szóval: kuruzsolás. A politikai fejlődéstől váró társadalom rettenetes tévedése; a kormányokkal szemben foglalt óriási igények, és ezen igényekkel szemben, a kormányok lehetetlensége.

A rang és a cím! Ez a mai emberiséggrákja. Tekintetes, nagyságos, méltóságos és exzellenziás kórság! Ez vonja el az emberiségnek napról napra nagyobbodó tömegét a cím és rang nélküli foglalkozásoktól, a társadalmi vérvérszítéstől, társadalmi vérszopásra.

A legtöbb ember, ha csak annyija van, fiát nem társadalmi vérvérszítőnek, hanem társadalmi vérszopónak nevelteti, mert ez jár czímmel, ranggal. Ez hivatal és tudomány, amaz pedig mesterség. Es mert ez a kórság napról napra terjed, fokozódik; mert a czimes és rangos igény nyel a költekezési igény is növekszik, a mivel a társadalmi vérvérszítés a társadalmi vérszopással nem tarthat arányt, a szopás, ragadozásá kezd fajulni, ami a természet logikája: Amely tigris egyszer

A „Debreczeni Ellenör“ tárczája.

Az előítélet.

Elbeszélés.
VÉRTESI ARNOLDTÓL.
(Folytatás.)

Igen, igen, ha ez a lány bocsánatot kérne, javulást ígérne... Nos akkor?...

De nem! Dehogy kér az a hálátlan teremtmény, az a mérges hőresök! Még most is szikráznak a szemei. Soha ilyen dacoskodást! Ki hitte volna, hogy ez a leány még ilyenre is képes? Milyen szendének, milyen alázatosnak látszott. Es most mintha kicsérleték volna Talán még azt várja, hogy az asszonyosság kérjen tőle engedelmet? Na hiszen csak arra várjon!

Annyit azonban mégis megtesz a jószívű asszony, hogy komoly hangon figyelmezteti a leányt, ki apró holmiját rakogatja össze.

— Berta, meg fogja banni.

De az nem mozdul, egy hanggal sem felel, csak némán összeköti kendőjébe kis holmiját, hidegen köszön s mint valami megsértett hercegnő, büszkén távozik.

Na jó, hát menjen! Az asszonyosság levezi kezét a hálátlan teremtményről, nem akar tudni sem többé felőle. Csak menjen; az asszonyosság már látja lelki szemével azt a szemétdombot, hol a hálátlan teremtmény meg fog halni, nyomorultan, kitzasztva a beosületes társaságból. És az asszonyosság azt mondja rá: ugy kellett neki, — megérdemelte.

A jövő e biztos kilátása által némileg megnyugtatta, tekint az érényes asszony az elvetemedett leány után, ki kendőjével ott siet végig az utcán S talán még jobban meg lett volna nyugtatva a derék czukrászné, ha bepillantott volna abba a fiatal

szívbe, mely oly sötét, oly zord és vigasztalan volt e pereben s oly lázasan dobogott, mialatt a fájdalomtól és dactól mereven összeszorított ajkáról nem jött egy hang sem: csak az agyban kóvályogtak a rettenetes gondolatok:

— Ha igazán szeretne, nem hagyott volna megszégyeníteni. Ha feleségül akarna venni, megvédne minden gyanúsítást ellen.

S a kis szív lépésről lépésre lázasabban dobog, a mint tovább halad az utcán az elüzött leány. Oly elhagyottnak, oly egye dülállóknak érzi magát a nagy város zajában, a kocsik robagása, a járőkelők tolongása közt. S valami kimondhatatlan félelem szorítja el keblét, valami sejtelmélfé, valami előérzete a jövőnek.

A boldogságnak az a rózsás fénye, mely még csak az imént egész lelkét besugárzotta, eltűnt s a jövő homályában ott sötétlett az a nyomor fészek, a hol a sápadt, puffadtkepi czukrászné szavai szerint meg fog halni.

II.

Egyelőre azonban nem teljesült be semmi a gyászos jóslatokból. A szemétdomb, a hol a hálátlan teremtménynek meg kell halni, még nagyon messze lehetett s a menyasszonykiszoru igen közel esett. Csongrády Géza esak ugyan komolyan elhatározta, hogy nőül veszi a kis czukrászleányt. Nem hazudott, bár isten tudja, kissé nehezen szánta rá magát.

Hiába, akármilyen gyönyörű, kedves kis angyal is ez a Berta, az ember mégsem szereti, ha olyan felesége van, kiről akármelyik divatos kamazs azt mondhatja:

— Ahá, ismerem. A Kristóf czukrász-boltjában sokszor tréfáltunk vele, mikor előnkbe rakta a fagylyaltot.

Talán meg is csipkedték az arcját. Az is meglehet, Csongrády Gézának fejébe szökik a vér erre a gondolatra, pedig sokszor eszébe jut.

Ilyenkor ugy rémlik neki, mintha mégis bolondságot követne el. Pajtásai közül talán egy sem eselekedné azt. Mindegy, de ő becsületes ember, ő beváltja szavát. Nem függ senkitől, se szülők, se nagybátyák, se nagyménik, a kik bele avatkozhatnának dolgaiba; tehet, a mit akar S meg is teszi.

— Az isten meg fogja áldani érte! — nyög a szegény vén asszony, Bertának valami nénye, kinél a leányka az esküvő napjáig meghúzódik.

Árva szegény leány, neki sincs más rokona, mint az az öreg asszony, neki sincs senkije, a kinek helybenhagyása irányt adhatna neki, a ki jó tanácsával támogatná őt az élet e fontos lépésnél; senkije, a ki előtt kitarthatná lelkét, minden gondolatát, szívének minden rejtekét.

A bamba vén asszony nem tud egyebet, csak hálálkodni, ég felé forgatni szemét, összecsapkodni kezét. Milyen szerencse! milyen hallatlan szerencse! Ki hitte volna? Nagy uraság-fényes szobák, eselédek, ló, koczy, selyemruhák, bársony bunda, arany karpereczek, gyémántok, gyöngyök...

— Adj hálát az istennek, leányom, adj hálát! — motyog az öreg asszony.

Hanem az a leány oly különös; néha ugy látszik, mintha nem is örülne, mintha valami nagy bánat, gond nehezednék reá. A bamba öreg asszony nem is igen látja, az ő szemét folyvást csak a sok szép ruha, a sok drága ékszer kápráztatja, a nagy ebédek, a mulatságok.

— Istenem, — milyen boldog fogsz lenni?

A leány nem felel rá semmit, csak némán hajlik oda az asztalhoz és segít az öreg asszonnyak a napernyőket varrni. — Segít olyan lázas sietséggel, mintha a világon semmi egyébre nem akarna gondolni. —

— Menj már te bohó, — nevet együtt az öreg asszony. — Minek ez neked?

— Ki tudja? — felel halkán a leány, de oly halkán, hogy a felet halló öreg asszony tán nem is hallja, mert csak bambán mosolyog tovább.

— Nehéz munka ez, édes leányom. — Stern ur nem akar már többet fizetni 1 forint 80 krnál tucatzáért. Ha nem tesszik, hát hagyjam abba; elvállalja más szívesen. — Hej, könnyen beszélnek a szegény nyel. Kell? Nem kell? Mehetsz utad-ra... Keserves az a mindennapi kenyér.

A fiatal leány homloka redőbbe húzódik. Érezte már ő, nagyon jól tudta, mi az: megkeresi a mindennapi kenyeret; kitéve a megaláztatás mindenféle nemének, melyre följogosítottnak hiszi magát az, a ki kenyérét adja, az ellen, kinek adja.

Eszébe jutott e pillanatban minden durva szó, a mit el kellett nyenie, minden szemtelen tekintet, a mit tűrnie kellett. A büszkeség, mely ott volt zürve fenékén s mely nem egyszer föllázadva, mint az áradat előtötte egész lelkét és magával ragadta oktalanságokra, megfontolatlan tettekre, hevesen hullámozott bensejében most is.

Mindazt átérezte e pillanatban, a mit a világra kitzasztott, szegény, gyámol nélkül álló árva szenvedett. De vége lesz-e ennek a szenvedésnek? — kérdezte önmagától komoran.

A bamba vén asszony nem sejtette, hogy miesoda zord gondolatok keringnek az alatt a szép ifjú homlok alatt. O csak motyogta tovább a maga rendes napi mondókáját; koczy, ló, eselédek, selyemruha, gyémánt fülbevaló.

Hanem Berta azalatt hevesen küzködve kérdezgette magától:

— Vége lesz-e minden szenvedésnek? Boldoggá fog-e lenni? Szeret-e igazán?

(Folyt. köv.)

embervért kösolt, annak kielégíthetlen lesz a szonja.

Szűnjék meg a társadalom, politikai társadalom lenni, amit azzal kell kezdeni, hogy címet, rangot, érdemreztet és minden politikai kitüntetést el kell törülni: mindjárt kijózanodik a világ legyen a vérkészítés aránya nagyobb és a vészopásé kisebb, mindjárt megerősödik a társadalom és ellent áll a betegségeknek. Csak kormányt kell olyat találni széles e világban, amelyik ezt az operációt megkezdi . . .

Országgyűlés.

Budapest, október 24.

A képviselőház ma rövid formális ülést tartott, melyen Széchenyi miniszter „a kereskedelmi viszonyoknak Olaszországgal és Németországgal 1888. évi június 30-ig leendő ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot; Emich előadó a közgazd. bizottság jelentését az állategészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában, végül Tisza Kálmán a cukoradóról szóló törvényjavaslatot terjeszté be. Az első törvényjavaslat a közgazdasági, az utolsó a pénzügyi bizottsághoz utasított. Az Emich által beadott jelentést pedig annak idején tárgyalandja a ház.

Külföld.

Az angol és a francia kormányok közt végre sok évi tárgyalás után létrejött a Suez-csatornára vonatkozó egyezményt tegnap írták alá. Ezzel a rég függőben levő kérdés a nemzetközi megoldás stádiumába jutott s nagyon valószínű, hogy a többi hatalmak, melyek hozzájárulása szükséges, a politikai konstellációk folytán hajlandók lesznek a konventiót jóváhagyni. — Franciaország kedvéért Pétervárt, Anglia kedvéért Berlinben és Bécsben bizonyára elfognak mindent követni, hogy az egyezmény lehetőleg nemsokára megnyerje a nemzetközi elismerést.

A francia monarchisták dorechti tüntetése s a tanácskozások, melyeket a párisi gróf folytat hűvel, nagy figyelmet keltenek. Csak azt bajos meghatározni, miért mondja az illető távirat, hogy a gyűlésnek barátságos találkozásánál sokkal komolyabb célja van. Miben állhat ez a komolyabb cél? Csak nem valami fegyveres putsch török fejéket a párisi gróf barátai? Ehhez egyrészt igen kevesen vannak, másrészt Franciaország belviszonyai sem olyanok, hogy a trónkövetelő bármelyike csak némi sikert remélhetne a fegyveres fellépéstől. Egyébiránt a párisi gróf éppen nem az erősök embere s ép oly kevéssé fog a putschok terére lépi, — mint a maga idejében Chambord gróf.

Jön a császár? Nem jön a császár?

Berlinből írják a „Pester Correspondenz“-nek: „Ísmét az a nagy kérdés van napirenden, hogy III. Sándor császár Predensburg kastélyból hazautazását Németországon keresztül teszi-e meg és császári nagybátyjával

Két házasság.

— Kredeti regény egy kötetben —

Írta: R. P. O.

(Folytatás.) (14)

Egy ellenállhatlan ellenszenv szállotta meg azon ember iránt, kit az általános baj okozójának tartott.

Mit tevő legyen, miként üzz e ki ezt az idegen elemet családjából, mert érzé, hogy sohasem tudna jó indulatot tanúsítani iránta, s addig míg ez az ember itt pöfeszkedik, nem tér vissza a ház nyugalma. De a sikra lépjen saját anyja, saját nővére ellen. Szörnyű tusát vívtak keblében e gondolatok s nem lelt az egészhez megoldást.

Elhatározta többször, — hogy nyilvánítja a gróf előtt ellenszenvét és ha ez nem bírja reá a visszavonulásra, úgy érzékenyen megsérti, mire provokálni fogja, megvívják, s az egyik ott hagyja aztán a fogát. Már, hogy ki, az mindegy ha ő elesik, ezzel is segített családján, mert arról biztos, hogy sem az anyja, sem Leona nem fogadják el többé azt a férfit, ki miatt ő meghalt.

Beszélt már e felől Várszegivel is, kit gyakrabban felkeres e városba menve és ez az ember is megváltozott, már nem a régi jó, vig, élees fiú, s bármennyire hívja is ki magához a falura, az mindig keresett okokkal áll elő, mintha irtózna a család közé menni, a hol mindig olyan szívesen elidőzött, a hol elégedett s boldog volt.

Hát ezt is az a Romváry üzte ki? Hát csakugyan valóságos átká az ennek a háznak. — Oh! ezt a túrheterlen helyzetet meg kell változtatni, mondá önmagában szilárd elhatározással Elemér.

XII.

Másnap a reggelinél a vendégek egyike, a ki dühös lovas volt, indítványba hozta: **Legy rendezzenek Rally Papers-t.** Ez felette

találkozik-e, vagy nem? Minden körben e kérdést beszél meg, nagy buzgalommal vitatják; de általában azon főfogás érvényesül, hogy a két eszáz találkozásában már csak társadalmi, udvari ettiketbeli, de semmi esetre sem politikai jelentőség lehet.

A császár Németországon keresztül fogja venni útját, mert ez rövidebb és kényelmesebb és az orosz kényuralkodó előtt a svédok — ha lehet — még ellenszenvesebbek, mint a németek. Az utóbbiak talán arra számítanak, hogy valamikor a messzejövőben a Keleti tenger vidékének egy részét Németországhoz csatolják; a svédok Finnország elvesztését még most is fájlalják, és nem csinálnak titkot belőle, hogy az első kínálkozó alkalmat felhasználják, hogy Oroszországtól az elrablott provinciát ismét elvegyék. Így Sándor császárnak tulajdonképp Scylla és Charybdis közt kell választania, hajóját az egyformán kellemetlen két hullám vezér egyikén kell át usztatnia.

Néjének családja és a császár moszkovita benső emberei természetesen oly ádáz gyűlölettel vannak eltelve a „német“ ellen, hogy mindent elkövetnek, hogy Sándort visszatartsák attól, hogy útját német területen át vegye és a mi aztán majd elkerülhetetlen lenne hogy Vilmos császárral találkozzék, vele rokonailag érintkezzenek.

Egyek multjából.

Abból az alkalomból hogy az aradme gyei ev. ref. vallásuk által lakott Kis Pereg község ünnepélyességgel ülte meg vasárnap fennállásának 100-dik évfordulóját, az „Aradi Közlöny“ hosszabb cikket közöl a virágzó magyar község multjából, mely szoros összeköttetésben áll a most Hajdum egyéhez kebelezt Egyek nagy község történetével, miután Kis Pereg mostani lakosainak elődei a mult század második felében, az ott földesuri jogokkal bíró egri káptalan által vallásuk miatt lakóhelyükről embertelen túreltelenséggel kiűzetvén, hosszas bujdosás után, mint egykor Isten választott népe a pusztában, Kis Pereg nevű pusztán települtek le. József császár intézkedése folytán. Ugy tudjuk, hogy a Hajdumegyében fekvő Tetétlen község lakosai is részben ez áldozott egyeki reformátusok utódai, kiket Tetétlenné ennek akkori földesuri családja, a Koji Komáromyak fogadtak be.

E szegény, hitükklöz buzgón ragaszkodó kálvinisták kiűzetéséről az említett lap követező érdekes történelmi emléket eleve-níti fel:

Egyek szabolcsmegyeyi község volt a 17. és 18. században, — ma Hajdumegyéhez tartozik. Hajdan legnagyobb részben református, most pedig legm. catholicus nép lakja. Földes ura volt az egri káptalan; lakosai mind jobbágyok, még az ott lakott Bajnok és Gerőcs nemes családok is jobbágyai voltak a káptalannak, jobbágy telkeken laktak. A község lakosságának száma körülbelül 1000 lehetett.

Az anyakönyvek, melyek a kis-peregi egyház birtokában vannak, az 1751-ik évben kezdődnek s ezeknek czim iratai bizonyítják, hogy az egyeki egyház református volt. Ugyanezt igazolják az urvasora kiszolgáltatásához 1694. és 1665-ik évben készített kehely és czin-kanna.

Egyek vallásához ragaszkodó népe 1774.

kedves időtöltés. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott, azonnal nyergeltettek, megvág-ták a papirszelvényeket, az indítványozót ki kiáltották vezetőnek, bizván ügyességében, hogy ismeri a terrenumot, s miután a hölgyek amazont öltöttek és az urak lovagló csizmát vettek fel, előállottak a paripák is s a fiatalság örülve a nagy hajszának azonnal lóra termett.

Leona az nap felette halavány volt, arezán bus merengés ült.

— Valami baja van? kérdé tőle figyelmes völegénye.

— Nincs, válaszolá Leona, — de olyan sejtelmészerű előérzet gyötör, a mi rendesen előhírnöke a bekövetkező bajnak.

— Oh! akkor talán jobb volna itthon maradni

— Ah! hát oly gyávának képzel engemet, mondá a büszke szép leány ideges nevetésbe kitörve, sőt tudja meg, hogy én azt tartom egyedül szép halálnak, mikor egy tüzes ló elragad és visz rémítő módon tovább sziklák és meredek közű, fel-le félemlítő sebességgel, végre csak alázaban s az ember menthetetlenül elveszett. Ugy-e nagyon re-gényes?

Alig voltak távol egy órája, midőn Leona t aléltan hozták vissza egy kocsiában. Altalános jajveszéklet, s szörnyű riadalmat idézett elő a leány szerencsétlensége. A nagy rémület között Romváry elbeszélte a szerencsétlen esetet.

Leona az egész hajszá alatt lovagvesz-szejjével egyre nyugtalanítá lovát s a mint történetesen a kivágott fák halmazához értek szörnyű elszántsággal ösztönözöte megfélemedt lovát ezen barriére átugrásához; az ellenszegülő állat felágaskodván, a következő pillanatban urnójével levágódott. Arisztid gróf nyomban leugrott paripájáról s megszabadítá a hölgyet a ló terhéttől, mely lábaira nehezült, s majdnem összezuanta. Leona feje keményen odavágódott a fához s vállá erősen megrándult.

május 12-én az erőszaknak engedve, papjával és egyik tanítójával elhagyta ősi lakhelyét, oda vonult, hol könyöröltes szívet talált: Csege örökös uránál, a Vay családnál. E családnak törzökapja Vay István, mindig határozott pártfogójok volt; azt tartja róla a hagyomány, hogy egy megyei gyűlésen kar-dot is rántott mellettük. A hontalanok most is hozzá folyamodnak. Junius 21-én Szép Mihály s Szathmári Jánossal Kállóba mennek az Ts. Vay István urhoz. A Vay család befogadta az ohati pusztán már egy éve bujdosókat, lakásra való helyet engedett nekik Csege alatt, a Hortobágyot a Tiszával összekötő Arkusnak nevezett csatornának partján.

A Vay családnak ezen jótéteményét még ma is emlegeti a kisperegi nép; áldott azoknak emlékezete még a most élő második unokáknál is.

Hosszu 12 esztendőn keresztül nyomor-gott az Arkus mellett föld és nádkunyhókban Egyek kivert népe; mikor támasztott a gondviselés neki egy hata mas pártfogót, Széki Teleki Sámuel gróf személyében, ki akkor Szabolcs, Bihar, Békés, Csongrád, Csanád és Aradmegyéknek fődirectora volt.

1787. Bűjtmas hava 13-ik napján ezen nagyméltóságú urhoz nyújtotta be a bujdosó egyeki egyház felterjesztés végett, II. József császárhoz intézett folyamod-ványát lakóhely nyerhetése végett.

A fennkölt szellemű uralkodó kétségki-vül Teleki Sámuel hathatós pártolása mellett nagyon gyorsan intézkedett: a kiűldözött egyekieknek és karádiaknak Aradmegyében Kispereg nevű pusztát megülésre való helyül átengedvén.

Ezen legmagasabb engedély megnyerése felől legelőször maga a pártfogó, Teleki Sámuel gróf ürvendeztette meg a bujdosókat, illetőleg azoknak követőit, Bokor Andrást és Farkas Gergelyt; a mátai hídnál, 1787. május 7-ikén, kik ekkor ügynököknek ily gyors és szerencsés elintézését aligha remélve, tiszteletére mentek.

Jöttek azután csakhamar a hivatalos tudósítások is, hogy a jószívű uralkodó leg-felsőbb akarata, megszabadítja nyomorúsá-gából s Kisperegre telepíti le Egyek volt népét.

Ezen öröndetes tudósítások folytán kezdtek el az árkusi nád- és földkunyhók lakosai a lakóhelyül megnyert pusztára. Kis-peregre leköltözni.

Napi hírek.

— A h.-szobozslói képviselő választás csütörtökön lesz s nem szerdán, mint a hogy tegnapi számunkban némi tévedés folytán em-lítettük. A választó kerület minden községéből érkeznek hozának tudósítások, melyek ki vétel nélkül a szabadelvűpárt kedvező állá-potáról adnak hírt. Ez értesülések szerint Szobozslón, a kerület székhelyén, hol a vá-lasztóknak fele része lakik, továbbá V.-Péresen, Szováton pártunk tagjainak száma gyarapo-dást mutat; B.-Ujvárosban, M. Péresen és a két Józsan pedig megtartotta eddigi szá-marányát. Ezért teljes reménységünk lehet, hogy Dr. Nagy Jenő neve diadalmasan fog kikerülni a szavazó urnákból.

— Esti tanfolyam a debreczeni kereske-delemi akadémián f. évi november hóban nyílik

Romváry szörnyű nagy feneket kerített az egész malheurnek, s kinyilatkoztatta, hogy tulajdonképen ő Leona életének dicső, hősi megmentője.

Ladányiné keserves könyveket sirt, és tulhalmozta hálójával leánya bátor, elszánt megmentőjét.

Viola szíve rémülve dobban meg a bal-eset hírére. Megvillant agyában tegnapi fe-nyegedődzése: midőn az isteni gondviselés megtorlására emlékeztette szörnyű felindulásá-ban Leonát.

Szenvedélyes, kissé babonás természete iszonyu vádat emelt saját maga ellen, nem érzett már többé neheztelést az iránt a leány iránt, ki őt tegnap annyira kinozta, — csak szánalmat és igaz részvétet. — Mint az eszeveszett rohant zokogva Leona szobájába s türelmes, őszinte megbánásában össze vissza csókolta a még mindig eszmé-letlenül fekvő leányt s ott maradt egész nap a betegét ápolni. A baj nem volt veszélyes, Leonát az orvos csakhamar eszméltre téríté, nehány napi pihenést rendelt, mely végleg eloszlatta majd fájdalmait.

Ladányiné az este korán lefeküdt, a nagy ijedség és izgalom kimerítette, megtörte a delnöt.

A két leány magára maradt.

Leona halvány keze Viola kezét kereste. — Megbocsátottál? köszönöm! Oh mily jó lett volna nekem meghalni, akkor tégedet sem bánthattalak volna többé.

— Légy nyugodtan Leona, a beszéd felizgat, mondá Viola Leona hideg homlokáról vigasz-talólag ziliát háját ismítvta.

— Én tegnap ismét oly igaztalan, oly szívtelen voltam irántad s lásd ez engemet nagyon, de nagyon bánt. De hát egy idő óta végtelenül boldognak érezem magamat, magam sem tudom, mi zaklatja folyton lelkemet. — Oly ideges vagyok, oly ingerlékeny, minden bánt, minden böszt, s ebben a megfejthetlen

meg s tart 1888. évi április hó végéig. Heten-ként 4 órában előadtnak: az egyszerű és ket-tős könyvitel, kereskedelmi számtan, keres-kelem és váltóisme, kereskedelmi levelezés. Hallgatók lehetnek, kik áruüzletekben mint segédek, forgalmi-, pénz és biztosítóintézetek-nél mint hivatalnokok működnek, avagy vala-mely felnőtt tanintézet hallgatói. Beiratások a debreczeni kereskedelmi akadémia igazga-tóságánál naponkint a délelőtti órákban eszközöltenek. Debreczen, 1887. október 22. Proper N. János keresk. ak. igazgató.

— A debreczeni r. kath. hívek 199 fattal járultak azon gyűjtéshez, melyet XIII. Leo pápa 50 jubileuma alkalmából a n.-várad i. latin szertartású püspöki megye területén a r. kath. egyház fejének adandó ajándéokra ren-dezték.

— A debreczeni kereskedő testületnek a legközelebbi harmadféltéről szóló elnöki je-lentését megkaptuk. Térszűke miatt azonban csak holnapi számunkban ismertetjük.

— Meghívás. Felkértenek az 1848/9-ik honvéd egylet minden egyes igazolt tagjai, hogy e hó 16-áról elhalasztott értekezletre, mely folyó év Október hó 30-án déltől 10 óráig fog megtartani a Giszmadia Társulat áruosarmokában, jelenjenek meg. A gyűlés tárgya: előző választás, s annival inkább kéretnek minél többen megjelenni. A rendezőség.

— A debreczeni kereskedő-testület a föld-mivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszte-rium által jóváhagyott új alapszabályok ér-telmében kereskedő társulattá alakulása céljából folyó évi Október hó 30-án azaz Vasárnap délelőtti 10 óráig a városá-hoz nagytermében zár- és azt követőleg alakuló közgyűlést tart, melyre a testület, il-letve a társulat tagjai ezennel meghívottnak. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés a választmány működéséről. 2. A tes-tület összes zárszámadásának és a számviz-s-gálók jelentésének előterjesztése, s a felment-vények megadása. 3. Elnök, alelnök és 12 választmányi tag megválasztása. 4. Számviz-s-gálók megválasztása; és pedig kettőt a közpénz-tári, kettőt a kórház és kettőt az iskolai pénz-tárhoz. 5. A fenállott testület, valamint a kórház, iskola és egyéb alapok vagyonának átvétele. 6. Tagsági díjak, továbbá kórházi illetmények és iskola tandíjak megállapítása. 7. Indítványok. Kelt a debreczeni kereskedő-testület választmányának 1887. évi Október hó 2-án tartott üléséből. Szepessy Ant-al, elnök.

— A debreczeni iparoskör-folyó 26-án, va-gyis szerdán esti 6 óráig a kör helyiségében rendes választmányi gyűlést tart, melyre a választmány tagjai ez uton is tisztelettel meg-hívottnak. — Az elnökség.

— Elvezett. A Nagy hatvan utozá kö-zepétől a Kis-csapóuteza 375. házig terjedő uton egy arany karperece (lánczálaku). A szí-ves megtaláló kérietik a fent jelzett háznál átadni, hol illő jutalomban részesül.

— Iparosok és gyárosok figyelmebe. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi minisz-terium államtitkára Méltóságos Matlekovics Sándor ur elnöklete alatt az 1888 évben Brís-selben tartandó nemzetközi kiállítás céljainak előmozdítására alakult bizottság felhívása foly-tán ezennel figyelmeztetjük mindazon iparoso-kat és gyárosokat, kik a brüsseli kiállításban résztvenni óhajtanak, hogy a bejelentési és a kiállításra vonatkozó részletes szabályzat a kereskedelmi és iparkamaránál (Hatvan utca,

— Elvezett. A Nagy hatvan utozá kö-zepétől a Kis-csapóuteza 375. házig terjedő uton egy arany karperece (lánczálaku). A szí-ves megtaláló kérietik a fent jelzett háznál átadni, hol illő jutalomban részesül.

— Iparosok és gyárosok figyelmebe. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi minisz-terium államtitkára Méltóságos Matlekovics Sándor ur elnöklete alatt az 1888 évben Brís-selben tartandó nemzetközi kiállítás céljainak előmozdítására alakult bizottság felhívása foly-tán ezennel figyelmeztetjük mindazon iparoso-kat és gyárosokat, kik a brüsseli kiállításban résztvenni óhajtanak, hogy a bejelentési és a kiállításra vonatkozó részletes szabályzat a kereskedelmi és iparkamaránál (Hatvan utca,

— Elvezett. A Nagy hatvan utozá kö-zepétől a Kis-csapóuteza 375. házig terjedő uton egy arany karperece (lánczálaku). A szí-ves megtaláló kérietik a fent jelzett háznál átadni, hol illő jutalomban részesül.

— Iparosok és gyárosok figyelmebe. A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi minisz-terium államtitkára Méltóságos Matlekovics Sándor ur elnöklete alatt az 1888 évben Brís-selben tartandó nemzetközi kiállítás céljainak előmozdítására alakult bizottság felhívása foly-tán ezennel figyelmeztetjük mindazon iparoso-kat és gyárosokat, kik a brüsseli kiállításban résztvenni óhajtanak, hogy a bejelentési és a kiállításra vonatkozó részletes szabályzat a kereskedelmi és iparkamaránál (Hatvan utca,

lelkiállapotban lelkem mind inkább elrutal, elsötétül. Oh! igen. Tegnap is a mint lát-tam, hogy minden arcz felderül, midőn a zong-orához lépsz, hirtelenul a féltékenység vak dühe fogott el. A megvesztegetett szerencse lovagok mosolya és tömjénezése, a megíz-zetett cselédség térdhajtása, — és ravasz meghunyászkodása végleg megrontották szí-vem tiszta mivoltát, úgy annyira, hogy mások iránt tanúsított dicsőítés, vagy hódolat felb-rezsti bennem az irigységet és azon tudatot, hogy azon haszontalan lelkek, melyek őszinte bámulatnak ígygeznek előttem kifejezést adni, egyszerűen csalók, arczátlán hazugok! Oh! tudom, hogy vagyonom lelkesíti őket a nagy komédiára. És ez a gondolat, mely engem any-nyira gyötör és kinoz, elragadott tegnap is; félgerejt állapotomban kifejezhettem én vágy szálott meg eltiporni, tönkre tenni egy lényt, a ki saját személyes tulajdonaival vivja ki magának az őszinte és igaz tiszteletet, mit én soha sem fogok tudni elérni. Balga terem-tés vagyok, a ki nem fogja fellelni az életben az igaz boldogságot, mert a bizalmatlanság, a kétely meg fog ölni.

Leona keble nehéz sóhajtól emelkedett és kis szünet után folytatá:

— Ma forró könyveket hullatok tegnapi örült tettem felett, s restellem nagyon, de sőt szégyenlem, hogy annyira gonosz voltam. Ugy e könyöröltes szíved megindul boldog-talanságon felett, megbocsátasz? Szíved ne-mes, megbocsát azoknak, kik kegyetlenül bán-talmazták, hisz ez képezi a jök lelki nagysá-gát Ugy-e már nem haragszol? megbántam én nagyon, a mit ellened vétettem, térdem állva szeretnék bocsánatotért esdeni, hogy ne nehezelt. Inkább szánj, szánj, . . . mert érzem, hogy valóban csakis szánalmat érdem-lek, szeretni nem fog már soha senki.

(Folyt köv)

saját ház) a hivatal Minthogy az emlitet-rágok, mérlegek, ha-butoripar, az agyag-vas-műtárgyak, ara-magtermények, gyap-szess, liszt, kemény-szervet, méz, papi-torok, házi-ipar, ásv-fekető áruk és kádár-szükségnek a kiáll-nálfgoza különösen e-termelők figyelmét h-való részvételre, s a-ségére való tekintet-zésre. Debrecze kereskedelmi és ipar-

— Lapunk mai szik olvasóik Kir-npuskaműves, az olas-szállítója árjegyzéke

— Mennyi sziva A m. k. dohánybe-vszámvévo osztályok-terjesztettek a képví-sága elé, a dohány-Adatok az 1885. összeállításból kö-ző el az egyes fajokb-Horvátországban e-6.451.400 darab, Ya-2.117.747 db. Hava-nica 21.512.663 db. Cuba Portorico (4 kr-toricó, 17.436.100 55.485.350 db, wevey-virginiai 256.650 d-kros) 253.740.262 db-kros) 77.482.775 db.

1884-ban képest a darabbal kevesebb ka-jelent, de jellemző, k-szivarokban (2 kros), gyatkozás, a középfaj-kuba, portorico) na-ly regalitás 1.133.1.308.428 darabbal, l-bai cuba-portorico (4-virginiai 5.487.600

Papiros szivarka 0-el, 45.583.825 darab legkeresettebb faj-ból 62.920.552 darab 69.805.600 drb, „mag-dró, „hölgy“, melybe-Mindeme szivarkák k-„hölgy“ szivarkák k-rabbal. Valóiban havan-1885-ben 829.900 drb-hány és szivar elár-1883-ban 14348.460-frtot. 1885-ben 14.817

Dohányelárusítási rá-számtegy 250 en vette-eladatott 14.817.596-nyiség. Egy nagytö-z kis tözde 388 lélek

— Racz Károly Vilmos Lajos vendég

— Munkásgyűlé-várad i iparosok és a „Zöld fá“-ban négy-mintegy 250 en vette-talános munkás- és-sége két határozati-j fogadás végett az á-zati jog és a megalkotása tárgya-linyi Nagy Benő nyi-általanos szavazati je-ségét és jogosságát s-zati javaslat elfogad-zat kivételével el is-roszatát a központi m-géhez beterjeszteni h-ki veszélyesnek, korai-leminek deklarálta a-let törekvéseit s e ha-fogadásában csakis a-nak megzavarását és-haros lármával hallg-radi „munkás segély-zotta magát a népgy-

— Nem mer te b-vidéki legény és eg-ban a bíróság zöld-Mind a kettő elme-Gyűlölettel néztek e-tőleg. A leány édesaj-ellen, ki három hónap-galmanas ellátogató-megkérte a leánya ké-azonban ott hagyta l-geteg költséget okoz-meghallgatta a vádat-előhívattja. A legén-

— Mondja meg igaz-leányt? A legény les-sohaj tör ki kebléből-lel: — Ne kérde azt-akarom. — Nem mer-tam az isten színe el-élőszóval el nem mon-Mert szerettem őt. —Mert réz jöttem e-aroza elhalaványodi-közbe kiállt: —fi-gyelmezteti-gedi meg a közboszólá-jött rá? — De bíró u-miert hagyta ott az es-nem szeretett. — Ha-közbe a leány. — Sz-percztől kezdve. En

— Nem mer te b-vidéki legény és eg-ban a bíróság zöld-Mind a kettő elme-Gyűlölettel néztek e-tőleg. A leány édesaj-ellen, ki három hónap-galmanas ellátogató-megkérte a leánya ké-azonban ott hagyta l-geteg költséget okoz-meghallgatta a vádat-előhívattja. A legén-

— Mondja meg igaz-leányt? A legény les-sohaj tör ki kebléből-lel: — Ne kérde azt-akarom. — Nem mer-tam az isten színe el-élőszóval el nem mon-Mert szerettem őt. —Mert réz jöttem e-aroza elhalaványodi-közbe kiállt: —fi-gyelmezteti-gedi meg a közboszólá-jött rá? — De bíró u-miert hagyta ott az es-nem szeretett. — Ha-közbe a leány. — Sz-percztől kezdve. En

— Nem mer te b-vidéki legény és eg-ban a bíróság zöld-Mind a kettő elme-Gyűlölettel néztek e-tőleg. A leány édesaj-ellen, ki három hónap-galmanas ellátogató-megkérte a leánya ké-azonban ott hagyta l-geteg költséget okoz-meghallgatta a vádat-előhívattja. A legén-

— Mondja meg igaz-leányt? A legény les-sohaj tör ki kebléből-lel: — Ne kérde azt-akarom. — Nem mer-tam az isten színe el-élőszóval el nem mon-Mert szerettem őt. —Mert réz jöttem e-aroza elhalaványodi-közbe kiállt: —fi-gyelmezteti-gedi meg a közboszólá-jött rá? — De bíró u-miert hagyta ott az es-nem szeretett. — Ha-közbe a leány. — Sz-percztől kezdve. En

— Nem mer te b-vidéki legény és eg-ban a bíróság zöld-Mind a kettő elme-Gyűlölettel néztek e-tőleg. A leány édesaj-ellen, ki három hónap-galmanas ellátogató-megkérte a leánya ké-azonban ott hagyta l-geteg költséget okoz-meghallgatta a vádat-előhívattja. A legén-

— Mondja meg igaz-leányt? A legény les-sohaj tör ki kebléből-lel: — Ne kérde azt-akarom. — Nem mer-tam az isten színe el-élőszóval el nem mon-Mert szerettem őt. —Mert réz jöttem e-aroza elhalaványodi-közbe kiállt: —fi-gyelmezteti-gedi meg a közboszólá-jött rá? — De bíró u-miert hagyta ott az es-nem szeretett. — Ha-közbe a leány. — Sz-percztől kezdve. En

— Nem mer te b-vidéki legény és eg-ban a bíróság zöld-Mind a kettő elme-Gyűlölettel néztek e-tőleg. A leány édesaj-ellen, ki három hónap-galmanas ellátogató-megkérte a leánya ké-azonban ott hagyta l-geteg költséget okoz-meghallgatta a vádat-előhívattja. A legén-

hó végéig. Heten az egyszerű és ket... számú, kereskedelmi levelezés... rüizletekben mint... biztosítóintézetek... nek, avagy vala... gatói. Beiratások... akadémia igazga... lélelőtti órákban... 1887. október 22... igazgató.

hívek 199 fattal... lyet XIII. Leó... ói a n.-várad i... véi területén a r... ó ajándéokra ren...

edő testületnek a... szóló elnöki je... miatt azonban... heretjük.

ek az 1848/9-ik... igazolt tagjai... ott értekezletre... an dél előtt 10... zmadia Társulat... meg. A gyűlés... annyival inkább... tenni. A reude...

dő-testület a föld... ngyűlési miniszte... pszabályok ér... társulattá... ktober hó 30-án... akor a városhá... tővetőleg alakuló... e a testület, il... el meghívotnak... ai: 1. Elnöki... téséről. 2. A tes... és a számvizs... ése, s a felment... alelnök és 12... sa. 4. Számvizs... kettő a közpénz... az iskolai pénz... let, valamint a... ok vagyonának... ovábbá közházi... megállapítása. 7... zemi kereskedő... 7. évi Október... p essy An...

gyűlés 26-án, va... r helyiségében... art, melyre a... rtisztelettel meg...

van utca kö... házig terjedő... szalaku.) A sz... jelzett háznál... zesül.

figyelmébe. A... keményi minisz... ps Matlekovic... 1888 évben Brüs... lilitás czéljainak... g felhívása foly... ndazon iparos... seli kiállításban... bejelentési iv és... s szabályzat a... (Hatvan utca,

akább elrutul... is a mint lát... l, midőn a zon... ékenység vak... tett szerencse... ése, a megfi... — és ravasz... grontották sz... ra, hogy mások... hódolat felb... azon tudatot... melyek őszinte... kifejezést adn... azugok! Oh! i... t őket a nagy... ly engem any... ott tegnap is;... heten en vágy... enni egy lényt... val vivja ki... sztelelet, mit... s. Balga terem... elni az életben... izalmatlanság,

61 emelkedett... datok tegnapi... nagyon, de... gonosz voltam... ndul boldog... Szived ne... gyetlenül bán... lki nagysá... ? megbántam... ettem, térden... esdeni, hogy... nj, ... mert... nalmat érdem... senki.

saját ház) a hivatalos órák alatt kapható. — Mintogy az említett bizottság főleg a művirágok, mérlegek, hangszerek czimbalmok, a butoripar, az agyag ipar czikkek, a kovacsolt vas-műtárgyak, aranyműves áruk, kender, magtermények, gyapjú, erdészeti czikkek, sör, szesz, liszt, keményítő, malomgépek, szalámi, conservek, méz, paprika, mustár, villamos motorok, házi-ipar, ásványvizek, bor, viasz, kefékötő áruk és kádár ipar termékeit találván szükségesnek a kiállításban bemutatni — annál fogva különösen ezen csoportokban tartozó termelők figyelmét hívjuk fel a kiállításban való részvételre, s a jelentési határidő közelségére való tekintettel a mielőbbi jelentkezésre. Debreczen 1887 október 24. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Lapunk mai számához** mellékelve veszik olvasóik K i r n e r József es. k. udvari puskaműves, az olasz király ő felsége udvari szállítója árjegyzékét.

— **Mennyi szivart fogyaszt Magyarország.** A m. k. dohánybevéltési és gyártási szakosztályok igen érdekes összeállítást terjesztettek a képviselőház pénzügyi bizottsága elé, a dohány egvedarúságot illetőleg. Az adatok az 1885. évre vonatkoznak. Ez összeállításból közöljük, mennyi szivart kelt el az egyes fajokból Magyarországon és Horvátországban együtt. Regalítás elkelt 6.451,400 darab, Yara 33,100 db, trabuceo 2.117,747 db. Havanna 1.323,350 db. britanica 21.512,663 db. Kuba 19.228,300 db, Cuba Portorico (4 kros) 117.855,100 db. portorico, 17.436.100 darab, finom virginiai 55.485,350 db, wevey 3.100,800 darab, rövid virginiai 256,650 darab, rövid vegyes (2 kros) 253,740,262 db. közönséges belföldi (1 1/2 kros) 77.482,775 db. együtt 576.329,697 db. 1884-hez képest a szivarokban 26.055,140 darabbal kevesebb kelt el mi 4%-os fogyást jelent, de jellemző, hogy míg az eg z o l e s ő szivarokban (2 kros, 1 1/2 kros) van nagy fogyatkozás, a középfajuk (brittanika, ragalítás, kuba, portorico) nagy mértékben emelkedtek. Így regalítás 1.133,4000 darabbal, kuba 1.308,428 darabbal, britanica 881,865 darab bal cuba-portorico (4 kros) 2.019,102 drbbal, virginiai 5.487,600 darabbal több kelt el. Papiros szivarka összesen 307.681,085 kelt el, 45.533,825 darabbal több mint 1884-ben, legkeresettebb faj volt a „szultán“, melyből 62.920,552 darab, „virginiai“, melyből 69.805,600 db, „magyar“ melyből 97.200,540 drb, „hölgy“, melyből 22.085,050 drb kelt el. Mindeme szivarkák kelete fokozódott, csak a „hölgy“ szivarkáké fogyatkozott 507,100 darabbal. Valódi havanna 1884-ben 651,384 drb, 1885-ben 829,900 drb fogyaszatott. A do hány és szivar elárúsítás Magyarországon 1883-ban 14.348,460 forint, 1884-ben 15.336,736 forint. 1885-ben 14,817,596 forint eredményezett. Dohányelárúsítási raktár volt Magyarországon 25, nagytözsér 397, kistözsér 40,224, eladatott 14,817,596 kilogramm dohánymenyiség. Egy nagytözsér 39,400 lélekre, egy kis tözsér 388 lélekre esett.

— **Rácz Károly** zenekara holnap este a Vilmos Lajos vendéglőjében fog játszani.

— **Munkágyűlés Nagyváradon.** A nagy várad i iparosok és munkások vasárnap a „Zöld fá“-ban népgyűlést tartottak, melyen mintegy 250-en vettek részt. A fővárosi „általános munkás- és iparos egyesület“ elnöksége két határozati javaslatot küldött le elfogadás végett az általános szavazati jog és a gyári törvény megalkotása tárgyában. — A gyűlést Kulinyi Nagy Benő nyitotta meg, fejtegetve az általános szavazati jog behozatalának szükségét és jogosságát s ajánlva a két határozati javaslat elfogadását. A népgyűlés egy tag kivételével el is fogadta azokat és határozatát a központi munkásegyesület elnökségéhez beterjeszteni határozta. Müller iparost, ki vesélyesnek, korainak és szocialisztikus szelleműnek deklarálta a központi munkás-egyesület tőrekvéseit s e határozati javaslatok elfogadásában csak a honpolgárok nyugalmának megzavarását és félrevezetését látja, viharos lármával hallgattatták el. A nagyvárad i „munkás segélyező-egyesület“ távol tartotta magát a népgyűléstől.

— **Nem merete bevallani** ... Egy nyalka vidéki legény és egy csinos leány a napokban a bíróság zöld asztala előtt állottak. Mind a kettő elmerengett a multak felett. Gyűlölettel néztek egymásra merően megvetőleg. A leány édesapja emelt vádat a legény ellen, ki három hónapban át mindennap szorgalmasan ellátogatott leányához, s végre megkérte a lánya kezét. Az esküvő napján azonban ott hagyta lányát a faképnél és rengeteg költséget okozott ez által neki. A bíróság meghallgatta a vádat és a lányt és a legényt előhívatta. A legényhez fordulva kérde: — Mondja meg igazán, miért hagyta el a lányt? A legény lesüti szeméit és egy mély sóhaj tör ki kebléből. Egészen lehanggolva felel: — Ne kérdeje azt a bíró ur. — De én tudni akarom. — Nem merem kimondani. Felfogadtam az isten színe előtt, hogy soha senkinek előszóval el nem mondom. — Es miért? — Mert szeretem őt. — Akkor miért hagyta el? — Mert reá jöttem ... A mállette levő lány arca elhalaványodik és izgatottan közbe kiált: — Nem igaz. A bíróság gyelmezetteti a lányt, hogy nem engedti meg a közbeszólást. Kérem folytassa. Mire jött rá? — De bíró ur! — Mondja el akkor miért hagyta ott az esküvő napján. — Megcsaltam szeretőt. — Hazugság bíró ur — vágott közbe a leány. — Szerettem őt a legelső perczitől kezdve. En őt nem csaltam meg,

visszautasítom e gyansítást, látja isten lelketem, milyen őszintén és igazán mondom el. Szerelmünket megirigyelte egy nyomorult, a ki éjnek id-jén, mikor szüelim nem voltak oda haza, betört szobámba és ... Ez okozta irántam elhidegülését, mikor bevallottam neki. Nem voltam-e őszinte hozzá? — Es ki volt az a legény, a ki önnek küszöbét éjnek idején keresztüllépte? — Megnevezni nem tudom, mert a szobában senki nem volt. — A bíró erre megkísértette a szerelmes párt kibékíteni, de hasztalan volt minden. Erre a bíró beszólítja a leány édes atyját és vele is megkísértette a kibékítést vagy ki egyezést. Ezzel nem sikerült semmire sem menni. Ez határozottan követelte, hogy vagy az okozott költséget térítse meg neki, vagy a leányát vegye nőül. A bíró ki-jelentette, hogy ha egyezsége nem akar-nak lépni, akkor ítéletet kénytelen hozni. — Tessék ítéletet hozni — kiált fel az apa. — De édes apám. Ne kényszerítse rá a bíró urat. — Megérdemli az a legény, Hadd bünhődjék, a ki ilyen vakul élt vissza atyai jó-ságommal és veled kedves leányom. — A pám édes apám! Bocssáson meg én v a g y o k a h i b á s. — Mit beszélsz leány? — Igen nem mertem neked a mai napig bevallani. Bocssáson meg ... Az atya e szavak hallatára kalapját vette és odalép a bíróhoz s remegő hangon visszavonta a legény elleni vádját. Leányának pedig meghagyta, hogy többé ne tegye lábát háza küszöbén. E szavakkal rohant ki a tárgyalási teremből. — Nincs többé leányom! A fiatal legény az apának utját állja, megfogja az apa kezét és most kényszeríté a bíró előtt, hogy vonja vissza szavát, mert ő kész megbocsátani a leánynak elkövetett hibáját és ezenel megkéri a leány kezét. Ez meghatotta az öreget s ezzel a tárgyalásnak vége volt.

x. **A helyesség minden rossznak a kezdete,** s a restség oly baj, mely minden boldogságot megmáshatatlannal megsemmisít. Megbénítja az akaraterőt, rossz hajlamokat ébreszt, s mindenkit, a ki nem bírja lerázni varázshatalmát, és erkölcsi és anyagi romlásba visz. De hát, hogyan léphessen az föl erőlyes tevékenységgel, kinek minden tagja ólom nehézséggel függ testének törzsén, ki szüntelen bizonyos lelkizühetlen bágyadság ellen kénytelen harcolni s végre is oly tunyaságra lesz kárhóztatva, mely eredetileg jellemétől teljesen idegen volt. Mert tagjainak ez elnehezéde, lustasága nem egyéb testi bajnál, mely a vérnek pangásából s ennek folytán az egész anyagserének hiányos-voltából származik. Brandt R. Gyógyszerész valódi svájci labdacsa in a k (a gyógyszerterákiakban 70 kr. egy dobozzal) segítségével a pangó vért, ha ismét friss forgásba s az emésztést rendbe hozzuk: a tagok lustasága gyorsan el fog enyészni s a felgyógyult ember ismét vidáman s friss erővel foghat munkájához. Ügyelni kell Brandt R. névalírására a védőjegyen levő fehéskeresztben.

Esküdtek névsora.
(A sajtóvétségek felett itélendő esküdszéknek szolgálati lajstroma az 1888-ik és következő évekre.)

I-ső o s z t á l y.

1. Miskolezi Nándor, gőzmalmi hivatalnok
2. Hanke Emil, ügyvéd.
3. Pálty Gábor, sertéskereskedő.
4. Dr. Magoss György, ügyvéd.
5. Beke László, kereskedő.
6. Baum Miksa, kereskedő.
7. Csicsó Lajos, kereskedő.
8. Konez Elek, biztosítási hivatalnok.
9. Hajdu István, tanár.
10. Harangi Bálint, városi hivatalnok.
11. Buzás Elek, birtokos,
12. Elek Lajos, tanár.
13. Hajdu Gyula, ügyvéd.
14. Kovács Gyula, szolgabíró.
15. Kovács József, ügyvéd.
16. Szabó Kálmán, kereskedő.
17. Dr. Örvény Lajos, ügyvéd.
18. Szücs János, pénzügyi tisztviselő.
19. Des Combes Henrik, ügyvéd.
20. Kertész János, gazda.
21. Pap Lajos, távirász.
22. Liptai Sándor, szappanos.
23. Beczner Frigyes, tanár.
24. Vadon Sándor, ügyvéd.
25. Dr. Tihanyi Sámuel, orvos.
26. Kerekes Géza kereskedő.
27. Dalmy Kálmán takarékp. hivatalnok.
28. Miskolezy Jenő, kat. tisztviselő.
29. Juhász Lajos, tör. hivatalnok.
30. Donogán István, kereskedő.
31. Besse Sándor, pénzügyi tisztviselő.
32. Leszkay Ferencz, magánzó.
33. Simonffy Emil, zenede igazgató.
34. Boschetti András, birtokos.
35. Nagy Elek, tanár.
36. Egey Imre, fényképész.

P ó t t a g o k.

1. Fazekas Sándor, tanár.
2. Szalay István, állatorvos.
3. Borbély Imre, szűrszabó.
4. Szikszay Lajos, építész.
5. Szőke János, gubás.
6. Sepsy Dezső, megyei hivatalnok.
7. Csurka János, városi hivatalnok.
8. Pap Péter, tanító.
9. Veszprémi Kálmán megyei hivatalnok.
10. Hutlész Kázmér, birtokos.
11. Lovassy Károly, városi hivatalnok.
12. Peleskey József, bank hivatalnok.

II-dik o s z t á l y.

Géressy Kálmán, tanár.
Bothó Imre, kir. erdőfelügyelő.
Csapó István, városi hivatalnok.
Torday Gábor, ügyvéd.
Muraközy László, gyógyszerész.
Dr. Kocsár Gábor, ügyvéd.
Vágó Andor, kereskedő.
Bechert Manó, kereskedő.
Szikszay Gyula, birtokos.
Kuczik Gábor, hentes.
Horváth Mihály, sertés kereskedő.
Tarbay József, órás.
Buday József, birtokos,
Jámbar János, gazda.
Uzsó István, gazda.
Publig Ernő, távirász.
Ács Nagy Ferencz, ügyvéd.
Ábrahám László, ügyvéd.
Liszka Nándor, tanár.
Györy Elek, főiskolai pénztárnok.
Vértessy Arnold, hírlapíró.
Pongrácz Géza, kereskedő.
Dr. Medve Kálmán, ügyvéd.
Jóna Dániel, lakatos.
Czeglédy Gyula, birtokos.
Varga Károly, butor kereskedő.
Nagy Ferencz, ügyvéd.
Aranyi József, gyógyszerész.
Varga Lajos, kereskedő.
ifj. Csanak József, kereskedő.
Király Gyula, városi hivatalnok.
Csáthy Károly, kereskedő.
Balogh Ottó, kereskedő.
Komlósi Mihály, gazda.
Pusztay Sándor, ügyvéd.
Engesszer József, úgynök.

P ó t t a g o k

Antalovics Gyula, gágyár igazgató.
Györy János, kereskedő.
Dr. Vedródy Viktor, tanár.
Varga Ferencz, építész.
Dr. Bakos Imre, ügyvéd.
Örvényi Ottó, gyógyszerész.
Gyarmati István, mészáros.
Szojka Gyula, tanár.
Szathmáry István, gazda.
Huber József, szabó.
Fehér Sándor, gazda.
Veréb Lajos, lakatos.

III-dik o s z t á l y.

Oláh Károly megyei hivatalnok.
Szücs Kálmán takarékp. hivatalnok.
Nemes Kálmán, ügyvéd.
Kovács Gyula, kereskedő.
Dr. Szikszai Imre, orvos.
Dr. Bacsonyi Lajos, tanár.
Zádor Lajos, kereskedő.
Szücs Mihály, tanár.
Pénzes Sándor, megyei hivatalnok.
Sajó György, ügyvéd.
Holvai Gyula kereskedő.
Rochlitz Arthur, bank hivatalnok.
Bíró József, kereskedő.
Dr. Zelizy Dániel, orvos,
Szilágyi Imre, ügyvéd.
Dr. Pápai Imre, ügyvéd.
Bészler Lajos városi hivatalnok.
Jánossy József, kereskedő.
Kovács István, megyei hivatalnok.
Budaházy Ödön megyei hivatalnok.
Rikli Antal, birtokos.
Kaszanyitzki Endre, kereskedő,
Szabó József, távirász.
V. Szabó Miklós, birtokos,
Óry Sámuel városi hivatalnok.
Kardos László, kereskedő.
Domokos Kálmán, tanár.
Timesák Ferencz, pénzügyi tisztviselő.
Dr. Nagy Lajos, ügyvéd.
Bíró Pál, tanár.
Simon István, gőzmalom tulajdonos.
Békessy László, tanár,
Zöld Mihály, városi hivatalnok.
Dr. Kemény Mór, ügyvéd.
Ormódi Lajos, biztosítási hivatalnok.
Dr. Ujfalussy József, orvos.

P ó t t a g o k.

Keszei József, gazda.
Stiber János, cipész.
Szathmári János, állatorvos.
Róth János, cipész.
Horváth Tamás, birtokos.
Czeglédy József, gazda.
Demetrovics Pál, gőzmalmi hivatalnok.
Ács Nagy Károly, megyei hivatalnok.
Tüdös János, tanár.
Horvát István, sertéskereskedő.
Pásztor János, gazda.
Dr. Fáy Márk, orvos.

IV-dik o s z t á l y.

Vecsei Imre, birtokos.
Lőkös Gyula, ügyvéd.
Lévai Ferencz, kereskedő.
Márk Endre, ügyvéd.
Tóth Béla, gyógyszerész.
Török Gábor, erdőmester.
Dr. Szántó Sámuel, tanár.
Hanke Lajos, városi hivatalnok.
Fráter Gyula, gőzmalmi hivatalnok.
Veszter István, kereskedő.
Dr. Király Ferencz keres. kamarai hivatalnok.
Komlósi Arthur, ügyvéd.
Ferenczi Elek, megyei hivatalnok.
Dr. Popper Mgr, ügyvéd.
Katz Jakab, kereskedő.
Simonffy István, ügyvéd.
Dr. Kenz Gyula, orvos.
Berényi Gábor, mérnök.
Györi Kálmán, városi hivatalnok.

Balogh Ferencz, tanár.
Dr. Varga Géza, orvos.
Tóth István, építész.
A. Nagy Gábor, városi hivatalnok.
Rózsa Sándor, főiskolai háznagy.
Veszprémi Zoltán, megyei hivatalnok.
Dr. Csikos Sándor, orvos.
Budaházy Endre megyei hivatalnok.
Szabó Miklós, kereskedő.
Körner Adolf, városi hivatalnok.
Kövi Lajos, bank hivatalnok.
Dr. Sheer Benő, ügyvéd.
Mihalovics István, gyógyszerész.
Balog Imre, ügyvéd.
Szabó Antal, ügyvéd.
Vilmos Lajos, vendéglős.
Lakatos Gábor, sertéskereskedő.

P ó t t a g o k.

Szedlák József, szabó.
Gyenes Lajos, kereskedő.
Dr. Legányi Gyula, orvos.
Lőrincsik László aranyműves.
ifj. Dicsőfy József, tanár.
Balassa Károly, cezet gyáros.
Benyáts Emil kereskedő.
Balla Mihály, gazda.
Baltig Géza, biztosítási hivatalnok.
Szent-Királyi Tivadar, kereskedő.
Serli Ede, órás.
Jobbágy János gazda.

S z i n h á z.

Az „Aranyember“ Jókai hatásos drámájának szabatos előadása sorakozott a szombati és vasárnapi sikerült esték mellé.

Közönség kevesebb számmal volt, mint várni lehetett volna, de a földszint kivételével majd minden hely megtelt.

Az előadás általában s részleteiben sikerült. A ezimszerében Mándoki ismeretel alakítása nem tévesztette el hatását.

Mint Terézia mama Lásziné, jeles drámai színésznők ragyogtatta hatalmas drámai tehetségét.

Kristián Tódor szerepében Vedres kitünő volt. Hasonlóképen dícséretre méltó ügyességgel vitte keresztül szerepét Megyaszay Evelin, ki Athaliát játszott a hatásos jelenetek eszközlő kivált Mándokival a harmadik és ötödik képbén. Békessy Rózsa (Timea) Loacsarekné (Brazovicsné), Ellinger (Noémi) Molnár László (Kadische) Dobó (Brazovics) találó felfogásokkal s szerepök jellemének ügyes színészeséggel mindnyájan elősegítették az ensemble hatását, mely nemcsak az élénk figyelemben, hanem a gyakori tetszés nyilvásukban is nyilvánult.

Kisebb szerepökben: Püspöky (Fábula), Bonis (Granicár tiszt) Németh (a halász) szintén jók voltak. Mátraai, ez az értelmes, ügyes kardalós Al Csorbadsit játsz, szintén elfogadható alakítással. Hanem a jövőre nézve megdics tanácsul adjuk neki, hogy a meghalási jelenetben ne fojtsa el annyira hangját, mert kevesen értik meg, csupán a legközelebb levők, kivált ha a karzatlan ismétlődni fognak azok a bosszantó figyelemetlen, zajos kopogások, melyek tegnap este többször meg zavarták a közönséget. Azt kérdezzük a főkapitány úrtól, miért vannak a karzatlan azok a rendőrök? Az a zaj már nem tegnap este történt először.

A „Sarah grófnő“ szimű és az „Uff király“ operette újdonságok iránt nagy érdeklődés észlelhető a színház látogató közönség körében, a mi azon intézkedésre indította az igazgatóságot, hogy a színház pénztárától fogva mindkét premierre elfogadhasson előjegyzéseket.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

GYÖR. okt. 25. Az árvaszéki sik-kasztások ügyében Batthiány gr. főispán a fegyelmi bíróság elnöke, tegnap hirdette ki az ítéletet. E szerint Zanthó pénztárnok 20459 frt. Horváth pénztárnok 5310 frt. Braun jegyző 11327 frt. Brück-ellenőr 4750 frt. Haefner főkönyvelő 25769, frt Fuegi ellenőr a károk megtérítésére, s mindannyian hivatalvesztésre, Lacza polgármester 500 frt, pénzbírságra a többi vádlottak is tetemes pénzbírságokra ítéltettek.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

LEGUJABB
ősz és téli
női ruhakelméket
dus választékban ajánl
Kunz József és társa
C Z É G.

